

ΠΑΛΗΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ

Ήταν ή εποχή που πήγε ο μακαρίτης Βασιλεύς Γεώργιος να παραδώση τή σημαία κάποιου Συντάγματος στην Τρίπολι.

Ή προσφωνήσεις των διαφόρων συνταγματάρχων.

Ή παράδοσις μιᾶς σημαίας τότε ήταν μεγάλο γεγονός για τόν στενόχωρο Έλληνισμό και γι' αυτό γινόταν σαν και δημοσιογραφικές αποστολές.

Τόν υποφαινόμενον δέν τόν ἐνδιέφεραν τόσον ή προσφωνήσεις και ἀντιφωνήσεις των διαφόρων συνταγματάρχων, ὅσον ή ιδιαίτερες κουβέντες του Βασιλέως, ή ἐκεί διαμονή του, τὰ διάφορα ἐπεισόδια, τὰ χαρακτηρίζοντα τήν εποχή και τή ζωή, τὰ ἄσχετα

εργο και δυσκολοθεώρητο ἀπ' τόν πολὺ κόσμον — Καί ξέρεις ὑπό αὐτὰ, ἐσύ; Μὲ ρώτησεν ὁ Μαλλιᾶκας.

Ξέρεις νά σερβίρης;

— Ἐγὼ δέν ξέρω;... Θὰ ἴδῃς εὐρωπαϊκὸ σερβίρισμα που θὰ ὑποχρεώσης και τόν Βασιλέα και θὰ σοῦ δώσῃ και παράσημο.

— Ἄμ' τότε θὰ μὲ διευκολύνῃς!

Ἄφου ὄλα ἐτοιμάστηκαν, πάντοτε διά των καλῶν φίλων Ι. Διονυσίου και του Λευτέρη του Ριτζιάμου φαίνεται πὺς βοήθησε και ὁ Σεχιώτης — θυγῆκα νὰ ἴδῶ τὰ ἀξιοθέατα τῆς Τριπολιτοᾶς.

Κί' ὄλοι οἱ ἀμαξᾶδες ἦσαν φουστα-νελλᾶδες.

ἐντελῶς μὲ τήν ἐπίσημο ἀποστολή του.

Γιὰ τοῦτο μόλις ἐπῆγα — θυμᾶμαι — στην Τρίπολι, ἐκύταξα νὰ θρῶ τὸ μέσον νὰ πλησιάσω πὺς πολὺ τόν Βασιλέα.

Δυὸ καλοὶ και πολύτιμοι Τριπολιτιστῶτες φίλοι, ὁ κ. Ἰωάννης Διονυσίου, τοῦ «Μωρέως», και ὁ μακαρίτης ὁ Λευτέρης ὁ Ριτζιάς, μ' ἐβοήθησαν πρὸς τοῦτο. Μὲ πήρνανε και με σύστησαν στὸν ἰδιοκτήτη του σπιτιοῦ, στὸ ὁποῖον θὰ ἐφιλοξευεῖτο ὁ Βασιλεύς.

Ήταν, ἂν δέν κάνω λάθος στὸ ὄνομα, ὁ κ. Μαλιᾶκας — Μαλλοῦχος δέν πιστεύω. Δέν ξέρω ἂν σήμερα εἶνε «κύριος» ή «μακαρίτης». Τότε ἦταν πολὺ γέρος και μοῦ φάνηκε μάλιστα και πάρα πολὺ φιλάσθενος. Γιὰ τοῦτο και ή ἀνωτέρω... ἐπιφύλαξις μου, ἂν και ζῶσα διάψευσις ὄλων αὐτῶν εἶνε ὁ κ. Ζαῖμης.

Ὁ κ. Μαλιᾶκας, προθυμότατος, μᾶς πήρε νὰ μᾶς δείξῃ τὸ σπίτι του, που θὰ γινότανε για λίγες ἡμέρες ἀνάκτορο, σπίτι νεόκτιστο, μεγάλο, πλούσιο και πολὺ μοντερνισμένο, ἀναλόγως μὲ τήν εποχή ἐκείνη στην Τρίπολι.

Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα ὅτι ὁ εὐτυχῆς ἰδιοκτήτης, τὸ πρῶτο δωμάτιο που μᾶς ἐδειξε, ἦταν τὸ... ἀποχωρητήριο, γιατί «ἐ-ται κάνουν στή... και τὸ τελευταῖο ή τραπεζαρία!

— Φυσικῶτερον θὰ ἦτανε, του εἶπα, ν' ἀρχίζαμε ἀπὸ τήν...τραπεζαρίαν και νὰ καταλήγαμε στ' ἀποχωρητήριο.

Ἄφου γνωρίστηκα μὲ τόν ἰδιοκτήτην, συνεφωνήθη κατόπιν νὰ προσληφθῶ στήν... ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν του σπιτιοῦ, για νὰ σερβίρω κατά τήν ὥρα του δείπνου και του γεύματος τόν Βασιλέα, νὰ τόν περιποιηθῶ δὲ και ὡς θαλαμηπόλος βοηθὸς μέσα στὸν κοιτῶνα του.

Σκοπὸς μου ἦτανε ν' ἀκούσω τὰ λόγια και νὰ περιγράψω τὸν τρόπο τῆς ζωῆς και τῆς συνήθειες ἑνὸς Βασιλέως.

Ἐνας Βασιλεύς τότε ἦταν κάτι τί πολὺ περι-

Ἡ πῶς ἦν οὐκ ἄριστος, σὲ... μένος ἐπὶ τούτῳ.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἐτοιμάσθηκα νὰ εἰσέλθω ἰνκόγνιτο στην ὑπηρεσία τῆς Α. Μ. του Βασιλέως, ὅταν ἔρχεται ὁ μακαρίτης ὁ Ριτζιάς — πέθανε ἀλήθεια; — και μοῦ λέγει ταραγμένος:

— Ξέρεις, ὁ κύριος Μαλλιᾶκας δέν δέχεται τίς ὑπηρεσίες σου.

— Γιατί;
— Φοβάται!
— Τί φοβάται;
— Φοβάται μὴ δολοφονήσῃς τόν Βασιλέα!...

— Καί γιατί νὰ τόν δολοφονήσω;

Ὅλοι οἱ γιατροὶ φορούσανε μιραμπῶ!

— Ξέρω κι' εγώ; «Μπορεί αυτός, μοῦ εἶπε, νά εἶνε καὶ κανέννας... Βούλγαρος, σταλμένος ἐπὶ τούτῳ».

— Βούλγαρος, ἐγώ;

— Φαίνεται... ἐσύ!

Χαλάσαμε τὸν κόσμο, εἶπαμε ὅτι θὰ χαθῆ καὶ τὸ παράσημο κ.τ.λ., μὰ στάθηκε ἀδύνατον νὰ πεισθῆ ὁ κύριος Μαλλιιάκας ὅτι δὲν ἦμουν «κανέννας Βούλγαρος»!...

Ἔτσι ὁ μακαρίτης ὁ Γεώργιος δὲν ἔτυχεν ἰδιαιτέρου «εὐρωπαϊκοῦ» σερβιρίσματος στὴν Τρίπολι, ἐγὼ δὲν ἐπέτυχα τὰ «ἰδιαίτερα» ὅπου ἐζητοῦσα καὶ ὁ κ. Μαλλιιάκας... δὲν ἐπῆρε τὸ παράσημο.

Ἀπὸ τότε ὅμως ὁ Ριτζιᾶς ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲ προσαγορεύη ὅπου μὲ συναντοῦσε «Βούλγαρο».

* * *

Τὴν προσωνομία ἐκείνη τὴ θυμήθηκα στὰ 1923, ὅταν ὀπηρετοῦσα ὡς ὑπάλληλος σὲ μιὰ εὐτυχῆ γιὰ τὴν ἀφθονία τῶν προσφύγων πού ἦρθανε ἐκεῖ, πόλιν τῆς Μακεδονίας.

Οἱ κανονικῶς σταλέντες πρόσφυγες ἦσαν δυσανάλογοι πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς περιφέρειας, τὴν δύναμιν τοῦ τόπου γιὰ νὰ τοὺς ἐκθρέψῃ καὶ τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐξασκήσεως ἐνὸς ἐπαγγέλματος διὰ νὰ ζήσουν.

Σὰν νὰ μὴν ἔφτανε δὲ αὐτό, ἦλθαν καὶ ἄλλοι πρόσφυγες, χωρὶς ἄδειαν καὶ χωρὶς χαρτιά, πού νὰ πιστοποιοῦν τὴν προσφυγικὴν ἰδιότητά των, καὶ ζητοῦσαν νὰ τοὺς δοθῆ ὀλόκληρος ἢ πόλις, τὰ κτήματα καὶ τὰ σπίτια καὶ ὁ μισὸς ὁ προϋπολογισμὸς εἰς ἐπιδόματα καὶ περιθάλψεις.

Ἐπειδὴ δὲ οὔτε δυνατὸν ἦταν αὐτό, οὔτε νόμιμον — ὑπῆρχον μάλιστα αὐστηραὶ διαταγαὶ πρὸς τοῦτο — τοὺς διέταξα νὰ φύγουν, γιὰτι ἄλλως θὰ ἐξεδιώκοντο διὰ τῆς ἀστυνομίας. Ἐτηλεγράφησαν κάθε ἕνας χωριστὰ καὶ ὅλοι μαζὺ κατόπιν στὸν τότε ὑπουργὸ τῆς Γεωργίας κ. Μπακάμπασην:

«Νομάρχης Σ. Σ., Βούλγαρος ὄν, βουλγαριστὶ ὀμιλῶν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ βουλγαριστῶν ἔχων τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, καταδιώκει ἡμᾶς τοὺς ἀτυχεῖς καὶ γνησίους Ἕλληνας, καταδικάζων εἰς τὸν θάνατον τῆς πεινῆς καὶ τοῦ ψύχους θάνατον, συνεχίζων οὕτω τὸ ἐθνοφθόρον καὶ κακοῦργον ἔργον τοῦ Κεμάλ.

Ἐρωτῶμεν ὑμετέραν Ἐξουχότητα, ἐπιτρέπεται νά... ὑπάρχη ἀκόμη ὁ δῆμος αὐτὸς τῶν ἀτυχῶν θυμάτων, τὰ ὁποῖα κ.τ.λ. κ.τ.λ.»

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας μ' ἐκάλεσεν «ἐμπιστευτικῶς» εἰς ἀπολογία — μὴ προσέξαντος, εἶμαι βέβαιος, τοῦ κ. Μπακάμπαση, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος μοῦ ἐξήγησε κατόπιν, τὸ ἔγγραφο τὸ ὁποῖον ὑπέγραψε — περὶ τῆς... καταγωγῆς μου.

Ἀπαντήσα λοιπὸν κι' ἐγὼ ἀμέσως τηλεγραφήσας κρυπτογραφικῶς:

«Ἀποταθῆτε κύριον Μαλλιιάκαν, Τρίπολιν, ὡς μόνον δυνάμενον νὰ σᾶς πληροφορήσῃ...»

Τὸ ὑπουργεῖον μοῦ ξανατηλεγράφησε:

«Ἀπάντησάς σας εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. κ.τ.λ. δυσεξήγητος. Παρακαλοῦμεν διευκρινίσατε».

Ἀπάντησα τότε ἀνοιχτά:

«Ἀποταθῆτε, εἶπα, κύριον Μαλλιιάκαν, Τρίπολιν-Πελοποννήσου, μόνον δυνάμενον νὰ σᾶς πληροφορήσῃ...»

Δὲν ξέρω ἂν ἐρωτήθηκε ὁ κ. Μαλλιιάκας καὶ ἂν διελεύκανε τὸ ζήτημα. Τὸ μόνον ὅμως τὸ ὁποῖον ξέρω εἶνε ὅτι ἐγὼ μὲν ἔφυγα ἀπὸ τὴν Μακεδονικὴν ἐκείνην πόλιν, ἔμειναν δὲ, καὶ ἴσως νὰ εἶν' ἐκεῖ ἀκόμα, οἱ πρόσφυγες πού εἶχανε ἔλθει παρανόμως κι' ἀυθαίρετως!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἄσ στρατηγὸς Μπερναρντότι στὰ 1793 ἦτο ἀπὸ τοὺς ἀδιαλλάκτους ἐπαναστάτας. Καὶ μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες κακὲς συνήθειες, εἶχε στιγματίσει καὶ τὰ δύο του μπράτσα, ὅπως ἐξακολουθοῦν νὰ τὸ κάνουν οἱ φυλακισμένοι καὶ οἱ ἄγγλοι ναῦται.

Ἄσταν ἔγινε βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ἔπεσε κάποτε ἄρρωστος καὶ ὁ γιατρός πού ἐκλήθη νὰ τὸν ἰδῆ, ἐγνωμάτευσε ὅτι ἦτο ἀπαραίτητη μιὰ ἀφαίμαξις. Ἡ ἀφαίμαξις ἐγένετο τότε στοὺς βραχίονας. Τὸ εἶπαν αὐτὸ εἰς τὸν γέροντα βασιλέα, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἠρνήθη νὰ ὑποστῆ τὴ μικρὴ αὐτὴ ἐγχείρησι. Ἄσταν ἡ κατάστασις του ἐχειροτέρευε καὶ ἡ ἀφαίμαξις ἦτο ἀναπόφευκτη. Ἐκάλεσε τότε τὸν γιατρὸ καὶ τὸν ὤρκισε ὅτι δὲν θὰ ὁμολογήσῃ ποτὲ αὐτὸ πού θὰ ἰδῆ. Ἐκεῖνος ὤρκισθη καὶ ὁ βασιλεὺς ἐγύμνωσε τὸ μπράτσο του. Τότε ὁ γιατρός ἐδιάβασε κατάπληκτος αὐτὴ τὴ φράσι στιγματισμένην στὸ βασιλικὸ μπράτσο:

«Θάνατος στοὺς βασιλεῖς!»

* * *

Τὸ δικαστήριον ἐδίκαζε κάποιον κατηγορούμενον ἐπὶ κλοπῆ.

Ἄσ δικαστής: Ἐχετε κλέψει;

Ἄσ κατηγορούμενος: Ὄχι ἐγώ, κύριε δικαστά. Τὸ χέρι μου!

Ἄσ δικαστής: Λαμπρά! Τότε καταδικάζω τὸ χέρι σου ἕξη μῆνες φυλακῆ.

Ἄσ κατηγορούμενος: Δικαίᾳ ἀπόφασιν.

Καὶ μὲ μιὰ κίνησι ἀφῆσε μπροστὰ στὸ δικαστὴ ἕνα ξύλινο χέρι. Ἦταν κούλος.

* * *

Μιὰ κυρία πού ἔκανε τὴ νέα ἔλεγε:

— Κάθε χρόνο στὰ γενέθλιά μου ὁ ἄνδρας μου μοῦ χαρίζει ἀπὸ ἕνα μεγάλο μαργαριτάρι.

— Τότε θὰ ἔχετε κάμει ἕνα πολὺ μακρὸ κολλιέ, εἶπε ὁ ἀπρόσεχτος.

* * *

Μιὰ ἄσχημη κυρία πού ἐδοκίμαζε ἕνα καινούργιο καπέλλο εἶπε στὸν ἄνδρα τῆς:

— Αὐτὸ τὸ καπέλλο εἶνε πολὺ μεγάλο. Μοῦ κρύβει τὸ μισὸ πρόσωπο.

— Τόσο τὸ καλύτερο!... ἀπάντησε ἀφηρημένος ὁ σύζυγος.

* * *

Μιὰ γυναῖκα ἔλεγε στὸν ἄνδρα τῆς, πού συνήθιζε νὰ διαβάσῃ πάρα πολὺ καὶ ὅταν ἦταν ἀποροφῆμενος ἀπὸ τὸ διάβασμα δὲν τῆς μιλοῦσε ὀλόκληρες ὥρας:

— Ἦθελα νὰ ἦμουν βιβλίον γιὰ νὰ μ'

ἔχῃς διαρκῶς στὰ χέρια σου.

— Κι' ἐγὼ τὸ ἠθέλα, εἶπ' ἐκεῖνος. Θὰ προτιμοῦσα ὅμως νὰ ἦσουν ἡμερολόγιο, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ σὲ ἀλλάζω κάθε χρόνο.

* * *

Ἄσνας συγγραφεὺς θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων συναντᾷ στὴν εἴσοδο ἐνὸς θεάτρου μιὰ ἠθοποιὸν πάρα πολὺ ἀδύνατη καὶ μὲ πολὺ μεγάλο ντεκολτέ πού ἀπεκάλυπτε φοβερὰ τὴν ἰσχύνητά τῆς.

Ἄσ συγγραφεὺς ἔβγαλε ἀμέσως τὸ πορτοφόλι του, ἐπῆρε μιὰ κάρτα καὶ τὴν ἔχωσε στὸ κορσὰξ τῆς ἠθοποιοῦ.

— Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ ἀστεῖο; εἶπε ἐκείνη μὲ ἐκπληξι καὶ πειραγμένη.

— Μὴ δίνετε σημασία, εἶπ' ἐκεῖνος, ὅταν πηγαίνω στὸ σπίτι κάποιου καὶ δὲν βρίσκω μέσα κανένα, ἀφήνω πάντοτε τὴν κάρτα μου.

Ἡ ἠθοποιὸς ἐσήκωσε τὸ χέρι τῆς καὶ τοῦ τράβηξε ἕνα γερὸ χαστοῦκι.

— Αὐτὸ εἶνε, ἀγαπητέ μου, τοῦ εἶπε, γιὰ νὰ θυμᾶσθε ὅτι ὅταν κάνουν μιὰ ἐπίσκεψιν σὲ κάποιον χτυποῦν πάντοτε τὴν πόρτα πρὶν ἐμποῦν!...